

7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 22.9.1960 - Sayı : 10610)

No.
85

Kabul tarihi
20.9.1960

MADDE 1. — 7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanununun 1, 2, 3, 5, 9, 10, 13, 14, 15, 19, 20, 24, 25, 29, 31, 32, 37, 40 ncı maddeleriyle 35 nci maddesi 33 ncü ve 33 ncü maddesi de 34 ncü madde olarak aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Sivil Savunma; düşman taarruzlarına, tabii âfetlere ve büyük yangınlara karşı halkın can ve mal kaybının asgari hadde indirilmesi, hayati ehemmiyeti haiz her türlü resmî ve hususi tesis ve teşekküllerin korunması ve faaliyetlerinin idamesi için âcil tamir ve ıslahı, savunma gayretlerinin sivil halk tarafından âzami surette desteklenmesi ve cephe gerisi mâneviyatının muhafazası maksadiyle alınacak her türlü silâhsız koruyucu ve kurtarıcı tedbir ve faaliyetleri ihtiva eder.

Madde 2. — Hayati ehemmiyet ve hususiyetlerinden dolayı düşman taarruzlarına bilhassa hedef olabilecek şehir, kasaba ve mevkilerle tesisler ve tabii âfetlerin tehditlerine mâruz kalması muhtemel mahallere «hassas bölge» denir. Buraları öncelikle sivil savunma mecburiyet ve mükellefiyetine tâbi tutulur.

Madde 3. — Tabii âfet sahaları haricinde kalan hassas bölgeler Millî Savunma Yüksek Kurulunca, tabii âfetlere mâruz kalması muhtemel bölgeler ise 7269 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre tesbit ve ilân olunur.

Hassas bölgelerde sivil savunmayı teşkilâtlandırmaktan ve sivil savunmanın eğitim, idare ve umumi kontrolundan ve mükelleflerin hizmete çağırılmasından İçişleri Bakanı sorumludur. Bu işlerin maksada uygun şekilde plânlanmasını, tatbikini ve hassas bölgeler arasındaki iş birliği ve yardımlaşmayı temin için İçişleri Bakanlığına bağlı ve Bakan karşı sorumlu bir «Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı» kurulur.

Madde 5. — Mülki idare âmirleri, bu kanun hükümleri ve bunlara müsteniden İçişleri Bakanlığınca tesbit ve tebliğ olunacak esaslar dâhilinde kendi mülki hudutları içindeki hassas bölgelerde sivil savunma teşkilât ve tesisatının kurulmasından, donatımından, sevk ve idaresinden, kontrolundan ve bölgelerine müteveccih düşman taarruzlarına, tabii âfetlere ve büyük yangınlara karşı barıştan itibaren sivil müdafaa fiilen tahakkuk ettirmekten bizzat mesuldürler.

Madde 9. — Hassas bölgeler dışındaki şehir, kasaba ve mevkilerde sağlık, yangın ve radyoaktif serpintiye karşı korunma, seyyar destekleme ve tahliye edilenlerin kabulü ile ilgili sivil savunma tedbirleri alınır.

Madde 10. — Mahallin en büyük mülkiye âmiri sivil savunma hizmetlerinin plânlanması ve karışıklı yardım hususlarında mahallin garnizon kumandanı ve yoksa en büyük askerî âmiri ile iş birliği yapar. Askerî makamlarca sivil savunmaya yapılacak yardımlarda muharebe görevinin aksatılmaması göz önünde tutulur.

Madde 13. — Askerlikle ilgili olmıyan ve kendisine millî savunma ile alâkalı diğer kanunlarla her hangi bir vazife ve mükellefiyet tahmil edilmemiş olan 15 yaşını bitirmiş ve 65 yaşını bitirmemiş kadın ve erkek bütün yurttaşlar sivil savunma hizmet teşkilâtında kendilerine verilecek görevleri yapmakla mükellefler. Bu mükelleflerin miktarı mahallin ihtiyacına göre Sivil Savunma İdaresince tesbit olunur.

Bu mükelleflerin yoklama, muayene, görevlendirme ve göreve çağırılma şekilleri ile mükellefiyetten istisna veya tecil edilecekler ve barışta görev sırasında yaralanma, sakatlık ve ölüm hallerinde bunlara verilecek tazminat miktarı bir tüzükle tesbit edilir.

Seferde bu mükellefler Askerlik Kanununa göre silâh altında bulunan mükelleflerle aynı haklara sahibolurlar.

Sivil savunma hizmetlerine seçilmek üzere istenen mukelleflerin isim listeleri ile icabında yer değiştirme halleri ilgili muhtarlıklarca en geç 30 gün içerisinde Sivil Savunma İdare makamlarına verilir ve bildirilir.

Madde 14. — Sivil savunma hizmet kollarında vazifelendirilmiş olan mükelleflerin bu vazifelerde yetiştirilmeleri maksadiyle hizada tedtiplenecek eğitim ve tatbikatlara davet vukuunda iştirakleri mecburidir. Bu eğitim ve tatbikatların müddeti yılda 72 saati (9 gün) geçemez.

Halkın sivil savunma konularında aydınlatılması maksadiyle tertiplenen ders ve konferanslara davet vukuunda iştiraki mecburidir. Bu eğitimin süresi ve yenileme şekli Sivil Savunma İdaresi Başkanlığınca düzenlenir.

Madde 15. — Çeşitli harb silâh ve vasıtalarının tesirlerine karşı sivil savunma bakımından şehir ve kasaba plânlarının tanzim ve tadili hususlarıyla mühim bina ve tesislerin yer ve şekillerinin seçilmesi ve koruyucu her cins sığınak tipleri ve bunların nerelerde, ne suretle ve kimler tarafından yaptırılacağı ve kullanılacağı, bakım ve muhafazaları bir tüzük ile tesbit olunur.

Hükümet, Silâhlı Kuvvetler Kumandanlığı Harb Karargâhı ve Sivil Savunma İdare merkezleri için yaptırılacak sığınakların masraflarını karşılamak üzere her yıl ilgili Bakanlıklar bütçesine lüzumlu ödenek konur. Bu ödenek inşaat maksadiyle Bayındırlık Bakanlığı bütçesine aktarılır. Hassas bölgelerle tahliye kabul bolgelerinde yaptırılacak umumi sığınakların masraflarının üçte biri Hükümetçe sağlanır. Geri kalan masraflar, Bayındırlık ve İçişleri Bakanlıklarınca müstereken hazırlanacak esaslar dâhilinde kira ve özel teşebbüsten faydalanmak suretiyle temin edilir ve bu husus Sığınak Tüzüğünde teferruath şekil de belirtilir. Meskenlerle hususi müesseseler ve teşekküller tarafından kendi ihtiyaçları için yaptırılacak sığınakların masrafları bina sahipleri tarafından temin olunur. Meskenlerde inşa edilen sığınakların masrafları kiralanan gayrimenkulün maliyetine eklenerek takdir edilecek kiranın tesbitinde nazara alınır. Sığınak inşasını teşvik maksadiyle kredi ve ödeme kolaylıkları sağlanır.

Belediyeler ve imar müdürlüklerince verilecek inşaat ruhsatlarında ve yapılacak inşaatlarda yukarıda sözü geçen tüzük hükümlerinin tatbiki mecburidir.

Madde 19. — Tahliye plânları gereğince tahliye edileceklerin sevk, iskân, iâşe, sıhhi bakım ve yerlerine iade masrafları ile müstahsıl hale getirilmeleri için lüzumlu görülecek masraflar Devletçe ödenir. Nakil ve iskân işlerinde Devlet ve Devlete bağlı idarelerle sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait müesseselerin ellerinde bulunan bilûmum kara, deniz ve hava nakil vasıtalarıyla bina ve tesislerden Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu ve Millî Savunma Bakanlığı ile varılacak anlaşma esasları dâhilinde istifade olunur.

Bu nakliyattan mütevellit ücretler asgari tarifeye göre tediye olunur.

Tahliye ve seyrekleştirme işleri bir tüzük ile tesbit ve tanzim olunur.

Madde 20. — Sivil savunma bakımından yurdun muhtelif bölgelere ayrılması Millî Savunma Bakanlığı ile iş birliği yapılmak suretiyle İçişleri Bakanlığı tarafından sağlanır.

Bölgelerdeki hassas mahallerle resmî ve hususi daire, fabrika ve müesseselerin Sivil Savunma plânlama ve diğer hizmetlerini yürütmek üzere İçişleri Bakanlığınca bir tüzük hazırlanır.

Madde 24. — Düşmanın çeşitli taarruzlarına ve radyoaktif serpinti tehlikesine karşı alınacak tedbirler için hazırlıklı bulunmak ve zamanında halkı ikaz ve alârm ile her türlü sivil savunma tedbirleri almaya sevk etmek ve icabında bunları kaldırmak maksadiyle Sivil Savunma İdaresi tarafından bir haber alma ve yayma, ikaz ve alârm sistemi tesis olunur. İkaz ve alârm sisteminin kaynağını, Millî Savunma Bakanlığının aktif hava savunmasıyla vazifeli kumandanlığının kurdu-

ğu hava kontrol merkezlerinin yapacağı yayınlarla, bu maksatlarla kurulacak özel ikaz ve alârm sistemi teşkil eder.

Madde 25. — Hava kontrol merkezlerinde veya civarında Sivil Savunma İdaresince birer (Sivil Savunma İkaz ve Alârm Merkezi) teşkil ve tesis olunur. Bu merkezlerin personel işleri, malzeme ve vasıta bakımından kuruluş ve çalışma tarzları, Millî Savunma Bakanlığının mütalâası alınarak İçişleri Bakanlığınca düzenlenir.

Madde 29. — İkaz ve alârm sistemi meyanında Sivil Savunma İdaresi tarafından bir radyolojik savunma ihbar ve ikaz şebekesi de vücuda getirilir. Bu maksatla Sivil Savunma İdaresince gerekli personel ve malzeme yardımı yapılmak suretiyle mevcut meteoroloji teşkilât ve istasyonlarından da istifade olunur.

Madde 31. — Sivil Savunma Teşkilâtı, merkez ve taşra teşkilâtından ibarettir.

Madde 32. — I - Sivil Savunma Merkez Teşkilâtı : Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı ile buna bağlı Sivil Savunma Koleji, seyyar kollar ve ikaz ve alârm merkezlerinden ibarettir. Sivil Savunma Merkez Teşkilâtına (Savunma Sekreterliği Bürosu dâhil) ait görevler Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve İçişleri Bakanlığınca onaylanan bir talimat ile tesbit olunur.

II - Taşra Teşkilâtı : Sivil Savunma müdürlükleri, memurlukları ve sivil savunma mahallî kuvvetlerinden ibarettir.

Madde 33. — Sivil Savunma mahallî kuvvetleri :

- a) Şehir ve kasaba sivil savunma teşkilleri, korunma kılavuzları,
- b) Resmî ve hususi müesseselerin sivil savunma teşkillерinden ibarettir.

Madde 34. — Sivil Savunma İdaresi Başkanı, İçişleri Bakanının teklifi üzerine müşterek kararname ile tâyin olunur.

Başmüsavirler, müşavirler, şube müdürleri ve mütehasıslar; Müdürler Encümeninin inhası ve İçişleri Bakanının teklifi üzerine müşterek kararname ile tâyin olunur.

Vilâyetler Sivil Savunma müdürleri valinin mütalâası alındıktan sonra Müdürler Encümeninin inhası ve İçişleri Bakanının tasvip ve tasdıkı ile tâyin olunurlar.

Merkez teşkilâtının diğer memurları ile vilâyet Sivil Savunma şubelerindeki memurlar, Sivil Savunma İdaresi Bakanının inhası üzerine İçişleri Bakanlığınca tâyin olunurlar.

Başkan, İçişleri Bakanlığı Müdürler Encümeninin ve Bakanlık İnzibat Komisyonunun tabii üyesidir.

Madde 37. — Bu fon; işbu kanunun meriyete girmesinden itibaren aşağıdaki (a, b, c ve ç) bentleri gereğince kesilecek paralarla vücuda getirilir. Bu paralar Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında açılacak (Sivil Müdafaa Fonu) hesabına yatırılır.

- a) Masraflarını hususi varidatlarıyla karşılıyan ve Devletten yardım görmiyen mülhak bütçeli idareler gelir bütçelerinin binde biri;
- b) Sermayesinde Devletin iştiraki olan teşekkül, müesseseler ve şirketlerle resmî ve hususi bankalar bilânçolarında gösterilen sâfi kâr miktarlarının yüzde yarımı;
- c) 5590 sayılı Kanuna tâbi odalar, borsalar ve meslekî teşekküllerle, ticaret odaları, sanayi odaları ve borsaları birliği bütçelerindeki yıllık gelirlerinin yüzde yarımı;
- ç) Hususi idare ve belediyelerin bir yıl evvelki gelirlerinin yüzde yarımı nispetinde (Hususi idare ve belediyelere umumi bütçeden yapılan yardımlar, asker ailelerine yardım zammı tahsisatı her türlü istikraz ve bağışlar ve mülk satışı hariç) her yıl masraf bütçelerinde (Sivil müdafaa yardım ödenęi) olarak açılacak hususi bir bölüme ödenek kaydedilir. Bu ödenekler, dairelerince Mayıs ve Kasım aylarında olmak üzere iki müsavi taksitte Sivil Müdafaa fonu hesabına yatırılır. (c ve ç) bentlerinde yazılı ödeneklerin konulmaması halinde bütçeleri tasdika salâhiyetli makam tarafından re'sen konulur veya bütçe tasdik edilmiyerek iade olunur.

Madde 40. — Resmî, hususi teşekkül ve müesseselerin bu kanuna tevfikân vücûda getirmekle mükellef oldukları Sivil Savunma teşkil ve tesisleri ile malzeme ve teçhizat masrafları kendilerine aittir. Bunların nelerden ibaret olduğu bir tüzükle tesbit olunur.

MADDE 2. — 7126 sayılı Kanununun 34 ncü madde numarası 35 olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3. — 7126 sayılı Kanuna aşağıdaki yazılı maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — 7126 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvele bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvel eklenmiştir.

EK MADDE 2. — Umumi Muvazeneğe dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin Sivil Savunma teşkilâtının gerektirdiği kadrolar ilişik (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Bunların tevzii İçişleri Bakanlığınca yapılarak ilgili daire ve idarelere bildirilir.

EK MADDE 3. — Geçici 2 nci maddeye göre İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak kadro cetvelinde gösterilen memurlara ödenecek aylıklar karşılığı Sivil Müdafaa fonundan Hazineye ödenir.

EK MADDE 4. — Sivil Savunma Teşkilâtı kadrolarına tercihan emekli subaylar tâyin olunur.

Ancak, bu kimselerden tekrar emekliye sevk edilecekler hakkında 5434 sayılı Kanununun 100 ncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

EK MADDE 5. — Umumi Muvazeneğe dâhil daireler, katma bütçeli idareler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ile bunlara bağlı müesseseler ve özel bir kanunla kurulan banka ve müesseselerde bu kanun gereğince istihdam edilecek personelin tâyinleri İçişleri Bakanlığının muvafakati alınmak suretiyle ilgili bakanlıklarca, bunların haricinde kalanların tâyinleri re'sen İçişleri Bakanlığınca yapılır.

MADDE 4. — 7126 sayılı Kanununun muvakkat 1, 2 ve 3 ncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ Madde 1. — Ek ikinci madde gereğince yapılacak kadro tevziatı ile bu teşkilâtın icab ettirdiği diğer masraflar karşılıkları 1960 malî yılında bakanlıklarla ilgili dairelerin bütçelerinde yapılacak tasarruflardan temin olunur. Bu suretle gösterilecek miktarları ilgili tertiplere aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanuna ek 1 ve 2 nci maddelerde gösterilen daireler dışında kalan yerlerde istihdam edilecek Sivil Savunma Teşkilâtı personelinin kadrolarını gösterecek cetvel, 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin İçişleri Bakanlığı kısmına eklenmek üzere en geç bir ay içinde İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak teşriî organa sunulur.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

21 Eylül 1960

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Aylık
<i>MERKEZ TEŞKİLATI</i>			
3	Sivil Savunma İdaresi Baş- müşaviri (İhtisas yeri)	1	1 500
<i>Sivil Savunma Koleji</i>			
3	Kolej Müdürü	1	1 500
4	» » Yardımcısı	1	1 250
4	Öğretmen	11	1 250
5	» » Yardımcısı	10	1 100
6	İdare Âmiri	3	950
6	Mutemet	1	950
<i>İkaz ve alârm merkezleri</i>			
4	İkaz ve Alârm Merkezi Âmiri	4	1 250
5	» » Uzmanı	24	1 100
<i>Seyyar kollar</i>			
3	Kumandan	1	1 500
4	Kumandan Yardımcısı	1	1 250
5	Birlik Kumandanı	6	1 100
6	» » Yardımcısı	6	950
6	Bölük Kumandanı	24	950
<i>Taşra teşkilâtı</i>			
4	Mütehassıs	15	1 250
10	Memur	15	500

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Aylık
<i>BAKANLIKLAR</i>			
4	Sivil Savunma Uzmanı	30	1 250
5	» » »	30	1 100
<i>Katma bütçeli idareler</i>			
5	Sivil Savunma Uzmanı	15	1 100
6	» » »	10	950

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanlığına yazılan
tezkerenin tarih ve numarası : 21 . 9 . 1960 2/39

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine
dair Devlet Başkanlığından gelen tezkerenin tarih
ve numarası : 21 . 9 . 1960 4/398